

แถลงการณ์ของเภสัชกรรมสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
เรื่อง “การใช้กัญชาทางการแพทย์ และการป้องกันผลกระทบจากการเสพพืชกัญชาอย่างเสรี”

สืบเนื่องจากประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ระบุชื่อยาเสพติดให้โทษประเภท 5 พ.ศ.2565 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 9 มิถุนายน 2565 ที่ยกเว้นพืชกัญชาเป็นยาเสพติดให้โทษนั้น

เพื่อเป็นการสร้างความสมดุลในการใช้ประโยชน์จากพืชกัญชาทางการแพทย์ และการป้องกันปัญหาอันอาจเกิดจากการเสพพืชกัญชาในรูปแบบต่างๆ อย่างเสรีโดยไม่มีกฎหมายควบคุม ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อประเทศในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพของประชาชนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เภสัชกรรมสมาคมแห่งประเทศไทยใน พระบรมราชูปถัมภ์ มีข้อกังวล และข้อเสนอแนะในเรื่องนี้ดังต่อไปนี้

1. ไม่ควรใช้กัญชาในเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปี สตรีมีครรภ์ และให้นมบุตร ผู้ที่มีประวัติแพ้กัญชา ผู้ป่วยโรคหัวใจและหลอดเลือด, ผู้ป่วยจิตเวช, ผู้ที่มีอาการตับและไตบกพร่อง และผู้ป่วยที่ใช้ยาบางชนิดที่อาจเกิดปฏิกิริยาระหว่างยา(ยาตีกัน) กับกัญชา อาทิ ยาละลายลิ่มเลือด, ยาฆ่าเชื้อ, ยาลดความดันโลหิต, แอลกอฮอล์ และยาที่มีผลต่อระบบประสาทส่วนกลาง เช่น ยานอนหลับ, ยาคลายเครียด, ยาต้านอาการซึมเศร้า, ยาแก้ปวด ฯลฯ เนื่องจากกัญชาอาจส่งผลกระทบต่อฤทธิ์ของยาอื่นๆ ทำให้มีอาการไม่พึงประสงค์รุนแรงจนเป็นอันตรายถึงชีวิตได้ อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางสมอง ร่างกาย ควรตรวจสอบ และปรึกษาแพทย์หรือเภสัชกรก่อนใช้เสมอ

2. ไม่แนะนำให้ใช้กัญชาเพื่อสันทนาการ หรือวัตถุประสงค์อื่นๆ นอกเหนือจากเหตุผลทางการแพทย์ เนื่องจากต้องมีการควบคุมการใช้ให้เหมาะสมภายใต้การดูแลของแพทย์, เภสัชกร, บุคลากรทางการแพทย์ หรือผู้เชี่ยวชาญ

3. ให้องค์กรที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการติดตามผลกระทบของกัญชาในทุกมิติอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง หลังจากประกาศใช้กฎหมายกัญชาเสรี จากต้นน้ำถึงปลายน้ำ ตลอดสายห่วงโซ่คุณค่าของทุกผลิตภัณฑ์ที่มีกัญชาเป็นส่วนประกอบ ตั้งแต่การปลูก แปรรูป ผลิต และจำหน่าย ที่ต้องควบคุมตามประกาศกระทรวงฯ ต้องควบคุมการโฆษณา ประชาสัมพันธ์สินค้า หรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของกัญชา เพื่อป้องกันการจูงใจในกลุ่มเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปี ที่อาจกลายเป็นผู้เสพด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือนำไปใช้ในทางที่ผิด โดยเร่งประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโทษของการใช้กัญชาที่มีฤทธิ์เสพติด และอาการข้างเคียง อาจเกิดผลเสียต่อสุขภาพกายและใจในระยะสั้นและระยะยาว อีกทั้งต้องทำให้ประชาชนตระหนักว่า การแพ้กัญชาสามารถเกิดขึ้นได้โดยไม่มีขึ้นกับปริมาณการใช้ บางกรณีอาจเกิดแบบเฉียบพลัน และรุนแรงถึงกับชีวิต อีกทั้งในปัจจุบันยังไม่มียาด้านพืชกัญชาโดยตรง

4. มีมาตรการควบคุมการผลิต ขายอาหาร หรือผลิตภัณฑ์ที่มีกัญชาเป็นส่วนประกอบ กำหนดให้มีการระบุหรือแสดงให้ผู้บริโภคทราบว่า มีกัญชาเป็นส่วนประกอบในอาหารหรือเครื่องดื่ม มีคำเตือนสำหรับกลุ่มเสี่ยงไม่ควรบริโภค อาการ และข้อปฏิบัติหากเกิดพิษ หรืออันตราย โดยแสดงสัญลักษณ์ เครื่องหมาย หรือคำเตือนอย่างชัดเจน

5. ประชาชนต้องมีความตระหนัก และรับผิดชอบทั้งต่อตนเอง และส่วนรวม ไม่ควรขับรถหรือทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร หลังการใช้กัญชาเพราะอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ และควรหลีกเลี่ยงการใช้กัญชาเพื่อวัตถุประสงค์อื่น นอกเหนือจากวัตถุประสงค์ทางการแพทย์ ภายใต้การดูแลของแพทย์, เภสัชกร, บุคลากรทางการแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญ

เภสัชกรรมสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ (ภสท)
The Pharmaceutical Association of Thailand under Royal Patronage (PAT)

6. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั้งฝ่ายปกครอง, สาธารณสุข, สังคม และสถาบันการศึกษาควรเร่งให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกัญชา และความตระหนักถึงข้อดีข้อต่อสังคม วัฒนธรรม ไม่บริโภคหรือใช้ "ช่อดอกกัญชา" ผสมในอาหารหรือเครื่องดื่ม

7. รัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องให้ความมั่นใจ และสร้างความเชื่อมั่นกับประชาชนได้ว่าจะสามารถดูแลให้มีการบังคับใช้กฎหมายได้อย่างเคร่งครัด คุ่มครองความปลอดภัยไม่ให้ได้รับผลกระทบเชิงลบเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการประกาศใช้กฎหมายฉบับนี้ โดยต้องประเมินความเสี่ยง และติดตามสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์อย่างต่อเนื่อง หากปรากฏว่าภายใน 30 วัน ภายหลังการประกาศใช้กฎหมายกัญชาเสรี พบว่ามีการนำกัญชาไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสม หรือเสี่ยงต่ออันตรายตามที่หลายฝ่ายกังวล ยากต่อการควบคุมให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ในระหว่างที่กฎหมายประกอบ หรือกฎหมายลูกยังไม่ได้ประกาศใช้อย่างเป็นทางการ รัฐบาลควรริบดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อทบทวน หรือปรับแก้ไขข้อกฎหมาย เพื่อป้องกันความสูญเสีย หรือผลกระทบระยะยาวที่อาจเกิดขึ้นได้

8. หลักฐานเชิงประจักษ์ที่ยอมรับกันทั่วโลกในด้านประโยชน์ของกัญชาทางการแพทย์ มีเพียงไม่กี่ข้อบ่งชี้ ที่อาจจะช่วยรักษาหรือบรรเทาอาการเจ็บป่วย หากเปรียบเทียบกับผลเสียที่ร้ายแรงต่อสุขภาพนั้น กลับมีมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญ ด้วยเหตุนี้ นานาอารยประเทศส่วนใหญ่ จึงจัดกัญชาให้อยู่ในกลุ่มยาเสพติดให้โทษ มีการควบคุมการใช้อย่างเข้มงวด การดำเนินนโยบายปลดล็อกกัญชาจากพืชเสพติด จะทำให้ประชาชนทั่วไปเข้าถึงกัญชาได้ง่าย อีกทั้งการปลูกกัญชาตามบ้านเรือนทั่วไป ยังไม่สามารถทำให้ผลผลิตที่ได้มีคุณสมบัติเป็นกัญชาทางการแพทย์ได้ ตามข้อกำหนดคุณภาพมาตรฐานด้านการปนเปื้อน คุณภาพ และปริมาณของสารสำคัญ จึงย้อนแย้งกับเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้

9. เภสัชกรรมสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ขอแสดงจุดยืนไม่สนับสนุนการใช้กัญชาด้วยวัตถุประสงค์อื่น นอกเหนือวัตถุประสงค์ทางการแพทย์ และเภสัชกรทุกคน มีความยินดีที่จะให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับข้อมูลยา และการใช้กัญชาทางการแพทย์อย่างเหมาะสมแก่บุคลากรทางการแพทย์ และประชาชน

10. ขอเสนอให้รัฐบาลพิจารณาใช้คำว่า “กัญชาทางการแพทย์” แทนคำว่า “กัญชา” เพื่อสื่อสารให้ประชาชน หรือผู้ใช้ มีความเข้าใจตรงกับวัตถุประสงค์ของการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ เพื่อลดความเสี่ยงต่อการนำไปใช้ในทางที่ผิด หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ โดยเฉพาะในผู้ป่วยกลุ่มเปราะบางและเยาวชน

เภสัชกรรมสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ขอเรียกร้องให้ทุกฝ่ายประสานความร่วมมืออย่างจริงจัง เพื่อเฝ้าระวังและควบคุมมิให้มีการนำกัญชาไปใช้ในทางที่ผิด อันจะส่งผลกระทบต่อสังคมในระยะสั้นและระยะยาว

(ภก.ธีระ ฉกจันโรตม)

นายกเภสัชกรรมสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์